

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 900
Letna naročnina L. 1.800
Letna inozemstvo L. 2.800
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XV. - Štev. 43 (765)

Gorica - četrtek 24. oktobra 1963 - Trst

Posamezna številka L. 40

Nemogoče sožitje

Ze trinajstje zapovrstjo je letos zboroval v Königsteinu pri Frankfurtu na Maini kongres »Cerkve v stiski« (Kirche in Not). Udeležilo se ga je okrog 600 vodilnih kristjanov iz 28 narodov, med njimi so bili begunci in izgnanci iz 16, od komunizma zasedenih dežel.

Zborovavci so se zavedali, da pomeni leto 1963 eno izmed tistih prelomnic, na katerih se je treba znova odločiti, kakšen naj bo stav krščanstva do brezbožnega komunizma. Kajti prav v letu 1963 je prišlo do dogodkov, ki so sprožili misljenje, da je Cerkev spremenila svoje stališče do marksističnega brezboštva in da je zavrgla nekatera načela, zlasti tisto pok. papeža Pija XI. »S komunizmom ne bo sodeloval nihče, komur je količjak mar krščanske kulture.« (Div. Red.)

NEKAJ NENAVADNIH DEJSTEV

Dejstvo je, da je pok. sv. oče Janez XXIII. podvzel nekatera dejanja in sprožil nekatere otvoritve, ki so mnoge katoličane pustile zaprepaščene, v filokomunističnih časopisih pa vzbudile val navdušenja. Spominimo se samo na sprejem, ki ga je dovolil Hruščevu zetu Adžubeju in njegovi ženi v Vatikanu; spominimo se na izredno vneino, s katero je sovjetski zastopnik pristal, naj se sv. očetu Janezu XXIII. podeli mirovna nagrada Balzan; spominimo se na Hruščevo gesto, ko je po tolikih letih internacije spustil na svobodo ukrajinskega nadškofa Slipyja; ali pa na dve potovanji dunajskega kardinala Franca Königa, ki je z odobritvijo Vatikana obiskal kardinala Mindsentyja v Budimpešti, gotovo z nalogo, da ga pregovori, naj zapusti Madžarsko in tako da Cerkev večjo prožnost in pogajanjih z madžarsko komunistično vlado.

VODA NA MLIN KOMUNIZMA

Ta in slična dejstva so prišla nekaterim katoličanom na Zapadu kot nalašč, da so se znova predali sladki omami, češ da komunizem le ni tako zločest, kot ga nekateri katoliški fanatiki stalno prikazujejo, in da je popolnoma krščansko, če se z njim sodeluje v politiki, kulturi in na sindikalnem področju.

Se bolj pa so ta dejstva izrabili komunistični propagatorji. Če so v Italiji komunisti na popolnoma svobodnih volitvah in ob gospodarskem blagostanju, kot ga italijanski narod do sedaj še ni doživel, povečali število glasov od 21% na 25% (četrtina volivcev!), je k temu porastu gotovo pripomogla ideološka zmeda, ki je na spomlad zajela ob že omenjenih dogodkih katoliške vrste.

V sovjetskijh časopisih pa je prišlo do pisanja, ki je bilo naravnost norčevanje iz dobro mislečih dejanj pok. sv. očeta Janeza XXIII. Takole je bilo brati: »Danes sta na svetu samo še dva velika državnik: Hruščev, ki je komunizem razstaliniziral, in papež Janez XXIII., ki je katoliško Cerkev razpaciliziral (sv. oče Pij XII. se je, kakor znano, pisal Pacelli).«

JASNE BESEDE IZ KOENIGSBERGA

Zato je smatral holandski pater Werenfried van Straaten, ki mu je ljudstvo dalo zaradi pomoči, ki jo je organiziral za begunce iz vzhodnih dežel, šaljivi navzdev »Speckpater«, za potrebno, da na kongresu v Königsteinu s jasnimi besedami krščanski svet opozori na nespremenljivo zločinsko čud mednarodnega komunizma. Dejal je:

»Orožje komunizma je slej ko prej na preži, da krščanstvo v temeljih uniči. Nikdar se ne bo smela Cerkev povezati z Moskvjo, če noče, da zgubi zaupanje tistih, ki jih komunizem nečloveško zatira. Gotovo imajo mogotci v Kremlju zadnje čase razloge, da so do Cerkve nekoliko popustili, toda razgovori z Moskvjo nikdar ne smejo cerkvenih krogov dovesti v položaj, da bi morali molčati k preganjanju, ki še vedno divja v deželah, po komunizmu zasedenih.«

»Priča smo strašni idejni zmedli, ki so jo znali komunisti nadvse spretno vnesti

v katoliške vrste, izkoriščajoč osebno dobroto papeža Janeza XXIII. in njegovo iskreno prizadevanje za svetovni mir. Ze slišimo govoriti nekatere zmedence, da je Cerkev zavrgla »predjanevsko« miselnost zadnjih papežev in obsodila njih stališče. Tako hočejo papeža Janeza XXIII., ki je umrl kot borec za mir in edinost med narodi, izrabiti kot jabolko razdora, ki naj razbije enotnost med katoličani.« Njegovo srčno dobroto razlagajo v smislu, ki naj koristi komunizmu. Mirovna okrožnica »Mir na zemlji« jim nudi tla za trditev, da je sedaj sodelovanje s komunizmom ne le dovoljeno, temveč tudi primerno, da, zaželeno. Hruščev je vdrl v svetišče Cerkve.

»In kdor tega še noče razumeti, pomaga vsem tistim, ki bi tudi zapadno Cerkev radi spremenili v »Cerkev molka«. Zapomnimo si: eden na svobodo spuščen škof še ni dokaz, da je Cerkev pod komunizmom svobodna, in dokler Cerkev ni svobodna, so vse oprostitve te vrste le metanje peska v oči naivnim kristjanom, je ravnanje komunizma ena največjih sleparij, saj se poslužuje človeških čustev, ki jih vsakdo čuti do zaprtih in preganjanjih. Res je, nadškof Slipy je sedaj v Rimu, toda njegovi verniki so še vedno oropani verskih pravic in v Sovjetski zvezi je še vedno nad 1500 cerkvá zapečatenih. Zato pribijem: mi nočemo biti eni od tistih, ki ploskajo k vsakemu smehljaju ali vsakemu taktičnemu popuščanju, ki ga rdeči brezbožniki od časa do časa pripravijo zato, da potem po Cerkvi tem huje udarijo.«

ENAKI POGLEDI PAPEŽA PAVLA VI.

Besede p. van Straatena so, naravno vzbudile veliko pozornost v svetu in med poslušalci tudi veliko slabe volje. Toda danes ves svet ve, da je zadel v polno, kajti v otvoritvenem govoru II. zasedanja koncila, ki ga je imel sv. oče Pavel VI. 29. septembra 1963., se je le-ta postavil na isto stališče. Vsi so razumeli, da se je sv. oče odločil, spraviti v prave meje pretirano navdušenje, ki so ga vzbudila nekatera dejanja njegovega prednika, in odstraniti zmedo, ki jo je povzročilo popolnošenje načel z ozirom na nekatere posamezne primere v zvezi s komunizmom.

Papež Pavel VI. je sicer poudaril, da bo šel po potu svojega prednika, a istočasno jasno nakazal, da ne misli Cerkev prav nič popustiti od svojega nauka. Omenil je prvenstvo in nezmotljivost papeža; z ozirom na druge veroljupce je dejal, da samo katoliška Cerkev lahko reši vse težave, ki so v zvezi s krščansko edinostjo. Posebno pa je zaprepastil tiste, ki so za pomirjenje s komunističnim taborom, saj je izrecno obžaloval preganjanje, ki ga je Cerkev deležna v komunističnih državah.

V zvezi s tem je najprej govoril o poslanici človeštvu, ki so jo lani izdali koncilski očetje na začetku prvega obdobja koncila. Tega gotovo ni storil slučajno, saj je bil sam kot koncilski oče priča nepričakovane dogodka. Ko je šlo za odobritev besedila omenjene poslanice, se je dvignil msgr. Fiorelli, škof iz Prata v Toskani, in poudaril, da bi bilo v poslanici treba omeniti tudi škofo, duhovnike in vernike, ki so izpostavljeni nasilju v komunističnih deželah. Toda koncilski očetje, ki so prišli iz dežel za železno zaveso, so prosili, naj se tega zaradi morebitnih represalij s strani komunističnih režimov proti tamošnjim vernikom, ne omeni. Njihovi razlogi so tedaj pri glasovanju zmagali in tako v poslanici o preganjanju Cerkve ni bilo govora. Tako je Hruščev s svojo prebrisano taktiko potom ustrahovanih škofov iz svojega področja vse koncilске očete zavil v molk.

RESNICA NAD VSE!

Verjetno je prav lanski koncilski molk nagnil papeža Pavla VI., da je letos dejstvo preganjanja Cerkve tem bolj poudaril. S tem je obsodil težnje nekaterih (Nadaljevanje na 3. strani)

ZAMENJAVE NA ZAHODU

Dve največji evropski državi sta v preteklih dneh zamenjali svoje ministrske predsednike: Zahodna Nemčija in Velika Britanija. — Največ pozornosti je vzbudil odstop nemškega zveznega kanclerja Adenauerja, ki je nepretrgoma 14 let vodil nemško državo (1949-1963) v najbolj kritičnih časih njene novejšje zgodovine. Mnenja o metodah njegovega vladanja ter o njegovih političnih zamislih so lahko deljena, toda eno dejstvo drži: če bi Zahodna Nemčija ne imela na vodstvu države po drugi svetovni vojni tako odličnega in tako vztrajnega moža, bi prav gotovo ne dosegla doma takega blagostanja in ne tujega slovesa, kot ga danes uživa v svetu. Dejstvo je, da Zahodna Nemčija predstavlja danes tako važno gospodarsko in politično silo v Evropi in v svetu sploh, da ne more nihče brezbržno mimo nje. Zahod rabi Nemčijo za svojo obrambo in zaradi tega so jo vključili v atlantsko zavezništvo kot polnopravno članico. Kancler Adenauer je to njeno vlogo izkoristil in dosegel v zahodnem svetu ne samo njeno popolno rehabilitacijo, ampak tudi vodilno mesto. Vso zunanjo politiko je zasnoval na tesnem sodelovanju z Ameriko. Od tega sodelovanja si je obetal združitev dežele, kar je bil njegov daljni in največji cilj, ki ga pa ni dosegel. Zaradi tega se je s tako težavo ločil od vladnih poslov, ki jih je moral prepustiti svojemu nasledniku.

LUDWIG ERHARD — NOVI KANCLER

Novi nemški kancler Erhard ni neznana oseba. Vsi ga poznamo kot očeta nemškega gospodarskega čudeža in kot tak ima za Adenauerjem največ zaslug za domovino. Zato so njega izbrali, da nasledi 87-letnega Adenauerja. Dne 15. t. m. je uradno prevzel vladne posle, sestavil novo vlado (oziroma jo le delno spremenil) in se predstavil parlamentu. Izvolili so ga z 279 glasovi proti 204 nasprotnim.

V nastopnem govoru je predstavil program nove vlade, ki je v bistvenih vprašanjih nadaljevanje prejšnje, posebno kar se tiče politike do Berlina ter nemškega vprašanja. Kljub temu pa je priznal, da je treba nemško zunanjo politiko prilagoditi procesu mednarodnega popuščanja, ki je v teku med ZDA in Sovjetsko zvezo. Svojo politiko, ki jo misli voditi, je označil kot »politiko pametne sredine ter sporazumevanja, ki naj prepričljivo deluje v smeri enotnosti in krepitve Zahoda, kot tudi rešitve nemškega vprašanja, ob istočasnem spoštovanju potrebe po sporazumevanju in pomiritvi.« »Povojno razdobje je zaključeno ne samo v Zahodni Nemčiji, ampak po vsem svetu. Narodi so v polnem razmahu. Mi prav gotovo ne moremo zavreti toka zgodovine. Zato nemška politika ne sme tičati v imobilizmu, ampak se mora z enako odločnostjo truditi za enotnost in utrditev zahodnega zavezništva, za pomirjenje ter za rešitev naših nacionalnih problemov.«

Svojo podporo ameriškemu stališču v stikih s Sovjetsko zvezo je pojasnil z dejstvom, da je Nemčija pri izvajanju svoje politike do nemškega in berlinskega vprašanja odvisna od ZDA. Nadalje je izrazil pripravljenost razširiti gospodarsko izmenjavo z vzhodnoevropskimi državami ter odločnost popolnoma izplačati vojno

odškodnino žrtvam nacizma. — Glede Francije je izjavil, da bo njegova vlada negovala prijateljstvo, hkrati pa delovala za čim širšo evropsko integracijo z Veliko Britanijo vred.

NOVA ANGLEŠKA VLADA

Po nepričakovanem odstopu Macmillana se je angleška konservativna stranka znašla v težavnem položaju: kdo naj prevzame vodstvo nove vlade? Največ možnosti je imel ministrski podpredsednik Butler, ki uživa splošno sloves razgledanega in sposobnega državnika. Toda kraljica Elizabeta je po posvetu z Macmillanom v bolnici proti splošnemu pričakovanju poverila mandat za sestavo nove vlade lordu Homu, dosedanjemu zunanjemu ministru. Ta je mandat sprejel šele, ko je dobil podporo najbolj vplivnih tekmecev, kot Butlerja, Hailsghama ter Maudlinga. Iz te okoliščine je razvidno, da se je za kulisami moral odigrati precej hud boj za Macmillanovo nasledstvo.

Lord Home je drugače soliden političen mož, toda laburistična opozicija in tudi nekateri iz vrst samih konservativcev so iznesli precej kritik, ker izhaja iz lordske zbornice in kot tak ne more pristostvovati razpravam v Spodnji (poslanski) zbornici. Poleg tega so mnogi videli v njem človeka, ki ni naklonjen modernizaciji države, za katero se vsi zavzemajo.

Kljub vsem tem očitkom je njegovo ime prevladalo. V njegovi vladi so ostali skoraj vsi ministri Macmillanove vlade. Izstopila sta le dva ministra. Zunanje ministrstvo ima Butler, Heath je minister za industrijo in trgovino, Hailsgham je ostal minister za znanstvo.

Istočasno s prejemom mandata je novi angleški ministrski predsednik sklenil odgovoriti se lordskemu naslovu in kandidirati za Spodnji dom (poslanska zbornica). S tem je nekoliko pomiril svoje kritike. — Menijo, da bo novi premier nadaljeval Macmillanovo politiko.

Maršal Tito v ZDA

Jugoslovanskemu dosmrtnemu predsedniku maršalu Titu se je končno posrečilo priti v Belo hišo skozi stranska vrata, ko se mu velika vrata že nočejo odpreti. Pravimo skozi stranska vrata, ker ne gre za uraden državniški obisk, ampak za privatno srečanje z ameriškim predsednikom Kennedyjem po večtedenskem potovanju po nekaterih južnoameriških državah. Jugoslovansko časopisje se srečanju Tita s Kennedyjem posvetilo veliko pozornost. Iz tega se vidi, da so mu beograjski krogi pripisovali veliko važnost. Da je jugoslovanska diplomacija obisk v Beli hiši skrbno pripravila, je razvidno tudi iz tega, da se ni jugoslovanski maršal na vsem svojem dolgem potovanju po Južni Ameriki niti enkrat obregnil, niti indirektno, ob ZDA, čeprav je znano, da niso tamkajšnje države nič kaj preveč dobro razpoložene do bogate Severne Amerike. Prav tako so iz potovanja izključili obisk na Kubi pri Fidelu Castru, čeprav so ga svoj čas zelo povzdigovali.

Toda zmagali so gospodarski vidiki nad političnimi. Glavni cilj Titovega postanka v ZDA je verjetno bil doseči od ameriške vlade odpravo trgovinskih omejitev, ki jih

je lani sprejel ameriški senat do Jugoslavije, ter seveda nadaljevanje ameriške gospodarske pomoči. Istočasno je hotel tudi na zunaj potrditi svojo politično nevezanost po obisku Hruščeva v Jugoslaviji.

Predsednik Tito je dejal, da se je s Kennedyjem pristrčno razgovarjal o raznih mednarodnih ter bilateralnih vprašanjih ter ga povabil, naj obišče Jugoslavijo. Kennedy je vabilo sprejel, datum pa bodo šele določili.

Da je ameriški predsednik kljub raznim nasprotovanjem sprejel jugoslovanskega predsednika v Beli hiši, je gotovo imel kake razloge. Predvsem bi od Tita rad direktno zvedel za misli in načrte Hruščeva ter o sporu s Kitajci. Edinole jugoslovanski predsednik mu je lahko (če mu je) postregel iz prvostinskih virov ter iz svojih osebnih izkušenj.

Ob obisku Tita v ZDA niso seveda manjkale protestne demonstracije jugoslovanskih beguncev, ki so nosili napise: »Tito zločinec« in podobno. Tako se je lahko na lastne oči prepričal, da je njegova revolucionarna politična preteklost tista, ki mu še vedno škodi, da se mu niso še odprla velika vrata Bele hiše in še druge.

POLOŽAJ V ITALIJI

Nad notranjim italijanskim političnim življenjem še vedno gospoduje problem sestave nove vlade tako zvanega »levega centra«, ki se od majskih volitev večje kot rdeča nit skozi vse politično dogajanje. Niti nesreča pri Vajontu ni dalj kot le za nekaj dni zamigljala polemike okrog tega vprašanja. Komunisti so celo to nacionalno katastrofo izkoristili za svoje rovarjenje proti vladi ter večinski stranki.

V pogledu nesreče pri Longaronu je vlada sprejela vrsto ukrepov za takojšnjo pomoč prizadetemu prebivalstvu. Za razporejanje pomoči v raznih oblikah je vlada imenovala izrednega komisarja v osebi poslanca Sedatija, podtajnika v ministrstvu za kmetijstvo, ki se je brž lotil dela na kraju samem.

Zadeva s profesorjem Ippolitom, kateremu očitajo slabo gospodarjenje z denarjem pri znanstveni ustanovi za atomsko energijo (C.N.E.N.), se vedno bolj zapleta. Po izročitvi izsledkov preiskovalne komisije sodišču, je slednje odločilo, da se prof. Ippolitu odvzame potni list. Napoveduje se razprava pred sodiščem o vsej zadevi.

Na zasedanju demokrščanskih poslancev je tajnik Moro branil svojo zamisel vlade levega centra, pri kateri pa komu-

nisti ne smejo imeti nobene besede. Med krščanskim in komunističnim pojmovanjem sveta in človeka zija tak prepad, da med KD in komunistično partijo ne more biti nobenega sodelovanja na vladni ravni. Večina poslancev (169) se je izrekla za Morovo poročilo.

Ta sklep so poslanci KD sprejeli tik pred začetkom vsedržavnega kongresa socialistov, da bi jih s tem opozorili na pogoje, pod katerimi je mogoče sestaviti vlado levega centra z njihovim sodelovanjem. Za kongres Nennijevih socialistov vlada veliko zanimanje, ker bodo na njem odločili, ali sprejmejo sodelovanje v vladi odnosno, ali jo podprejo. Računajo, da bo avtonomistična struja prodrla na kongresu.

Komunisti so do vlade levega centra s socialisti zavzeli dvoumno taktiko: na zunaj skušajo do neke mere odobravati, podtalno pa delajo vse, da bi socialiste obdržali pod njihovim nadzorstvom in tako izjalovili prizadevanja za njihovo vključitev v vlado. Pri tem svojem delu se poslužujejo vseh mogočih spletk, posebno pa vpliva na levičarsko strujo v socialistični stranki. Zaradi tega se torej socialistični kongres obeta biti zelo zanimiv in živahen.

KRŠČANSKI NAUK

O koncu in dovršenju sveta

Bog vseh svojih načrtov še ni izpeljal do konca. Takrat, ko bo prišel ta dan, ki ga je Oče določil, bo prišel spet Kristus na svet, da bo svet sodil in ga dovršil.

KAJ JE JEZUS NAPOVEDAL O ČASU PRED SODNIM DNEM

Učenci so nekoč Jezusa vprašali, kakšna bodo znamenja njegovega drugega prihoda in konca sveta. Jezus jim je odgovoril: »Glejte, da vas kdo ne premoti. Mnogo jih bo namreč prišlo z mojim imenom in bodo govorili: Jaz sem Kristus, in bodo mnoge premotili. Slišali boste pa o vojskah in vojnih vesteh. — Takrat vas bodo predajali v stiske in vas morili; in sovražili vas bodo vsi zaradi mojega imena. In takrat se bodo mnogi pohujšali in bodo drug drugega izdajali in drug drugega sovražili. Ljubezen premnogih bo omrnila. — Kdor pa bo vztrajal do konca, ta bo zveličan. In označil se bo ta evangelij kraljestva po vsem svetu v pričevanje vsem narodom, in takrat pride konec. (Glej Mat 24, 3-14).

Kristus je torej napovedal, da se bo pred koncem sveta njegov evangelij oznanil vsemu svetu. Napovedal je tudi, da bodo mnogi od vere odpadli. — Cerkve pa bo obstala v vseh preskušnjah, ker jo bo on varoval. »Peklena vrata je ne bodo premagala.« (Mat 16, 18). — »Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.« (Mat 28, 20).

Malo pred koncem sveta bo hudobni duh pokazal vso svojo moč v boju zoper kraljestvo božje. — Nastopili bodo krivi preroki, ki bodo mnoge premotili. Nazadnje pride Antikrist: Človek greha, sin pogube, ki bo nasprotno in se povzdigoval čez vse, kar se imenuje Bog ali se po božje časti. Takrat se razkrije tisti hudobnejši, ki ga bo Gospod Jezus končal z dihom svojih ust in uničil s sijajem svojega prihoda. (2 Tes 2, 3-12).

Kristus je vse to napovedal, da bi se kristjani v tistih strašnih časih ne zbegali vsled gorja, se ne dali zapeljati, ampak da bi vztrajali do konca.

Za življenje: Hudobiji sveta se ne bom čudil, saj jo je Jezus napovedal že pred dva tisoč leti. Edina moja skrb naj bo, da se ji ne bom pridružil.

»Glas koncila«

Nadbiskupski duhovni stol Zagreb I. Kaptol 31 sporoča, da bo začel izdajati prve tedne meseca oktobra tednik Glas koncila, ki pa bo zaenkrat izhajal vsak drugi teden. Tiskali ga bodo v tiskarni, cena mu bo Din 30. Tednik bo prinašal najnovejšo informacijo o delu II. vatikanskega cerkvenega zbora in o Cerkvi v zvezi s koncilom. Napovedujejo, da bo bogato ilustriran.

Slovesno ustoličenje milanskega nadškofa

Novi milanski nadškof msgr. Giovanni Colombo je v nedeljo 20. oktobra sprejel oblast nad milansko nadškofijo in slovesno vkorakal v stolnico ob obletnici njegove posvetitve. V spremstvu številnih avtomobilov je že v zgodnjih jutranjih urah zapustil semenišče v Venegonu in se skozi Tradate, Soronno in rojstno vas Garono Pertusella pripeljal v Milan. Povsod so ga ob poti pozdravljale navdušene množice. V milanski stolnici so ga pozdravili najvišji cerkveni dostojanstveniki, nakar je novi nadškof daroval sv. mašo. Ob evangeliju je imel krati govori, v katerem je poudaril, da ni tujec v Milanu, temveč eden izmed njih, saj je zrastle iz preproste delavske družine in pozna vse probleme delavskega stanu. — Sv. oče mu je poslal brzojavko, v kateri poudarja svojo navezanost na milansko ljudstvo in mu želi obilo božjega blagoslova in uspehov.

Sprejem koncilskih opazovavcev pri svetem očetu

V četrtek 17. oktobra je sveti oče v svoji knjižnici sprejel opazovavce ločenih cerkva na koncilu. Goste je predstavil kardinal Bea. Izrazil je svoje veselje, ker se je število opazovavcev na drugem zasedanju koncila povečalo. Sedaj je zastopanih 22 cerkva in verskih skupnosti. Poleg tega je še 66 gostov Tajništva za zedinjenje kristjanov.

V imenu opazovavcev je pozdravil svetega očeta prof. dr. Kristen E. Skydsgeard, bogoslovni profesor na univerzi na Danskem.

Sveti oče je govoril v francoščini. Povedal je, da ne pričakuje čudežnih in takojšnjih uspehov na poti zedinjenja. Sadeži morajo počasi zoreti ob molitvi in študiju. Prenagljeni sklepi, ki ne bi upoštevali stvarnih težav, ne bi pospeševali zedinjenja, ampak bi ga nasprotno ovirali in zavlačevali.

Ob koncu je sveti oče goste povabil, naj skupaj z njim vsak v svojem jeziku zmolijo očenaš.

Španski delavci po svetu

Približno en milijon španskih delavcev je zaposlenih po raznih evropskih državah. V Franciji je zaposlenih 350.000 delavcev,

v Nemčiji 120.000, v Angliji 85.000, v Švici 45.000, v Belgiji 30.000. V verskem oziru je ustanovljenih za te delavce 106 središč, ki so jih osnovali mladi katoliški delavci (Zosisti).

Sprejem ukrajinskih škofov pri sv. očetu

Po vsem svetu so velike skupine ukrajinskih izseljencev, zlasti v Združenih državah, v Kanadi, Argentini, Angliji, Franciji. Po vseh teh deželah imajo tudi svoje škofove. V petek 18. oktobra je sveti oče sprejel veliko skupino ukrajinskih škofov. Vodil jih je znani metropolit Jožef Slipyj. Sprejem je bil v okviru kongresa ukrajinskega katoliškega gibanja, ki združuje razne ukrajinske znanstvene ustanove.

Misijonar-pilot

Pater Henrik Hoff, ki deluje v misijonih v Novi Gvineji, je doslej prevozil z letalom 10.000 ur. V tem času bi prišel dvakrat na luno in nazaj. Pater je član misijonske družbe Božje besede. Ta družba ima še več drugih misijonarjev, ki se poslužujejo letala pri misijonskem delu.

Večerna cerkev na Dunaju

7. oktobra t. l. so odprli v mogočno baziliko sv. Štefana na Dunaju kapelo, ki se imenuje »večerna cerkev«. Zamišljena je kot kraj zbranosti, premišljevanja in molitve, kjer naj bi vsi tisti, ki jih vrvež velemesta in teža dela utrujata, našli trenutke sproščenosti in notranjega pomirjenja. Kapela je odprta od 7. zjutraj do 10. zvečer, stalno je prilika za spoved, prav tako pa tudi priložnost, da se vsakdo porazgovori z izkušenimi duhovniki o vseh problemih, ki ga tarejo. Ure od 7. do 10. zvečer so namenjene zlasti moškemu svetu, ki naj bi po zamišli dunajskega kardinala dr. Königa držali vsak dan evharistično stražo pred tabernakljem. Stolnj župnik prelat dr. Karl Dorr je po-

Širite „Katoliški glas“

skrbel, da bodo obiskovalci te kapele čim manj moteni. Zato je dal vstaviti posebno železno mrežo, ki naj ta prostor zavaruje pred vsemi tistimi, ki katedralo obiskujejo le iz radovednosti. Svetišče nove kapele tvori obnovljena stara gotška kapela sv. Egidija. Novi oltar in evharistični tron, kjer je Najsvetejša izpostavljen, sta v skladu z gotskim značajem kapele. Sedaj zavisi od Dunajčanov, da po besedah kardinala dr. Königa »z besedo in vzgledom izpričajo svoje spoštovanje do najsvetejšega Zakramenta, od koder se da črpati neprestana moč za resnično krščansko življenje.«

(Poroča misijonar Ivan Štanta CM)

To pot nimam namena, da bi opisal Madagaskar v celoti. Omejiti se hočem le na kraj Betroka, ki je središče misijonskega okraja (distrikta), katerega so predstojniki baš meni izročili v oskrbovanje.

Betroka je naselje, ki leži kot oaza sredi pustinje. Najbližja kraja sta Ihosy, ki je 138 km oddaljen od Betroke, ter Isoanala, ki je še 90 km bolj proč kot Ihosy, vse to na cesti, katera gre proti Fort Dauphinu.

Betroka šteje okrog 3000 prebivavcev, ki so iz različnih madagarskih rodov. Dasi je najbolj številni rod v tej pokrajini Bara, je vendar v Betroki najmanj zastopan, to pa zato, ker so člani rodu Bara pastirji in se nepočutijo preveč dobro v velikih vaseh.

Vseh katoličanov je v mojem distriktu, ki meri 15.000 km² (skoro pol današnje Slovenije) in ima 50.000 prebivavcev, le 1200. Ostali so protestanti in pagani.

ROD BARA

Rod Bara je po vsem Madagaskarju znan po velikem številu volov, ki jih poseduje. Pravijo, da pozna član rodu Bara tri ljubezni: najprej voli, nato otroci in končno ženske. »Ženske« je poudarek na množini, kajti moški so poligamisti (imajo več žena).

Vasi kot Isoanala, Mahabo, Janakaty i. dr. imajo po 30.000 do 40.000 volov. Poznam gospodarje, ki jih imajo po pet tisoč. V Evropi bi taki gospodarji veljali za bogataše. Tu pa, čeprav bogati, živijo po beraško. Njih hiše so iz blata in posušene slame. Stalno otepavajo riž in meso. Hiše imajo le eno sobo; v njej ni ne mize ne stolov. Imajo skoro iste navade, kot so jih imeli Izraelci za časa očaka Jakoba in njegovih sinov: darujejo vole, obrezujejo otroke moškega spola, družine so zgrajene na osnovi več žena, ženske vse okolice presumljivo jokajo (bolje rečeno: vriščijo), kadar kdo umre, veliko dajo na rodbinske in klanske (klan je rod) grobove. Življenje je še patriarhalno.

NEKATERE NAVADE

Tisti, ki so na čelu rodu, se imenujejo »mpanjaka«. Po nàše bi jim rekli poglavar, z izrazom sv. pisma bi jih lahko označili za patriarhe rodu.

Kdor obišče takega vel-moža, vstopi v njegovo kolibo, ne da bi pozdravil. Gre na severni del sobe in se usede na preprogo, ki je razgrnjena po tleh. Nato molči, dokler vse žene in otroci ne pridejo skupaj. Ko so vsak na svojem mestu, se šele razvije pogovor. Obiskovalec pozdravi vse navzoče in pove, zakaj je prišel. Poglavar se za obisk zahvali in ponudi gostu kak dar: kokoš, nekaj jajc ali banan. Ženske vedno molčijo. Ženska spregovori le, če je pred kratkim postala vdova ali pa ni običajno nobenega moškega pri hiši.

Nobena ženska nima pravice jesti sku-

Jesenska številka "Mladike,"

Izšla je oktobrska številka Mladike, ki ima že značaj jeseni. Na naslovni strani nas opozori prva slika na to, da se je pričela šola, druga pa je odmev počitniških brezskrbnih dni, ki jih je preživela predvsem mladina.

Tudi vsebinsko prinaša oktobrska številka poročila na naša poletna doživetja, pa naj bodo to kolonije naših otrok, letovanja dijakov, taborjenja skavtov, izleti na Koroško in še vse drugo. Toda na načelni strani revije nas opozarja članek, naj vzamemo v teh dneh v roke tudi knjigo, domačo knjigo in revijo. Avtor se tudi dotakne perečega vprašanja, kako tiskati knjige in kdo naj založi knjigo katoliškega pisatelju. Med ostalimi prispevki so tokrat zelo zanimiva vprašanja pod naslovom: »Tudi vi? Tudi mi! Zakaj pa ne?« na katera odgovarja dr. Lojze Škerl. Obširno poročilo predstavlja koroške dijake, ki so nastopili v Gorici na števčanskem Prazniku grozja, Končeva piše o Skopju, ki ga je malo pred katastrofo obiskala, v spomin na baziške žrtve pa je revija objavila globoke misli, ki jih je izrazil baziški župnik Marijan Zivic ob obletnici usmrtnosti štirih mož v Bazovici.

Med leposlovjem je treba predvsem omeniti povest Zore Saksidove v nadaljevanjih, »Tujci povsod«, ki postaja vedno bolj zanimiva in kaže veliko oblikovno dovršenost, lep jezik in navezanost na dom. Dve pesmi je prispevala Milena Merlak Detela, eno Bršljanski in eno Savina Remec. Med prozo je lep prispevek Bene-

Misijonar Ivan Štanta CM

paj z moškimi, kajti ženska je last moža. Mož jo je kupil. Dal je zanj njenim staršem enega vola ali 10.000 frankov. Zato ima ženska samo dolžnosti. Prvi dve sta: moža streči in dati mu čim več otrok.

Kadar kdo umrje, ga pokopljejo za dobo dveh let. Nato pride odkop mrliča. Zberejo preostale kosti in jih zavijejo v rdečo rjuho. Nato napravijo ples s temi kostmi, kajti prepričani so, da bo ples rajnemu zelo všeč. Pobijejo nekaj volov in nato se začne gostovanje, dokler je kaj za pod zob. Ta veseli obed se imenuje »famadiana« in lahko traja po več tednov.

Pred nekaj časa je neki »mpanjaka« dejal družinam, ki so od njega odvisne: »Vem, da se bom kmalu pridružil svojim očetom. Vi boste potem čez dve leti v moj spomin priredili famadiano. Menim pa, da ni prav, da se veselijo drevesca, staro figovo drevo pa, ki je dalo tem drevescem rast, ostane brez veselja. Zato vam pravim: famadiano bomo praznovali sedaj, ko sem še živ. Svoje vole hočem jesti sam, ne pa samo gledati, kako jih jedó drugi.«

Ti patriarhi na sploh uživajo med rodom veliko spoštovanje. Kdor jih sreča, poklekne pred njimi in jim ponjuha roko.

KAJ BARA VERUJEJO

Na kratko bi njih vero označili z besedami, ki jih je dejal neki poglavar mojemu redovnemu sobratu:

»V vesoljstvu so trije bogovi: prvi je tisti Bog, ki je ustvaril nebo in zemljo ter prebiva zgoraj; drugi bog so naši pradedje, ki prebivajo spodaj; tretji bog ste pa vi beli očetje (misijonarji), ki živite med nami.«

Kot vidite, uživamo misijonarji kar visoko spoštovanje, kar pa še ne vpliva na Bara rod, da bi se zato bolj za vero ogrel. Prej ali slej so zanje voli največji zaklad. Z njimi hodijo; kjer se ustavijo voli, se ustavijo tudi oni, si postavijo za nekaj časa kolibe in gredo zopet naprej. To večno premikanje misijonarju njegov apostolat zelo otežuje.

NAROD PASTIRJEV

Možje in fantje rodu Bara zelo radi nosijo s seboj sulico ali pa sekuro, dasi po pustinjah ne dobite ne leva ne tigra, le kak krokodil lenari po rekah.

Tisti, ki tukajšnje pastirje poznajo, trdijo, da obstojata dve vrsti pastirjev: eni varujejo nakradene vole in drugi krađejo zaupane jim vole. Dejstvo je, da je v Betroki stalno po ječah nad sto te vrste pastirjev, in kadar jih obiščem, vsi zatrujejo, da so čistih rok kot najbolj kristalna studenčnica.

Lepo in kar ganljivo je videti ob sončnem zatonu gospodarje čred, ki se vračajo na večer z daljnih pašnikov. Ljubeče jih božajo oči gospodarjev in zelo pogosto se tedaj slišijo besede: »To so moji bogovi!«

Toda ni vselej tako romantično. Vedeti je treba, da na Madagaskarju dežuje le tri mesece v letu, to je decembra, januarja in februarja. Tedaj pustinja, ki jo prekriva rdeče-peščena zemlja, ozeleni in v kratkem času se pustinja spremeni v savano s trdo in visoko travo, ki ji pravijo bozaka. Ko dež prestane, se trava spremeni v slamo. Voli, ki so se v omenjenih treh mesecih odebili, začno hujšati in končno so samo kost in koža. Tedaj je pogosto videti ob poteh le še skelete poginulega goveda. Uničila sta ga glad in žeja.

RAZNE NADLOGE

Na splošno manjka tukaj voda; in kar je je, je nezdrava. V moji okolici sploh ni dobri čiste vode. Zato veliko ljudi zboli.

Nadlega so tudi komarji, ki prenašajo malarično mrzlico. Kdor jo stakne, ostane navadno onespособljen za delo za vse življenje. Dobro je to, da država sedaj že zelo uspešno z zdravlili, ki jih deli med ljudi, to mrzlico preganja.

Zelenjave in sadja zaradi suše tu skoro ne poznamo. Samo ob rekah se pridela nekaj riža in banan. Skoro vsi poljedelski produkti prihajajo k nam z visoke planote ali iz Fort-Dauphina. Zaradi prevoza so zato primerno dragi.

Pa vse te težave prav nič ne vplivajo na optimizem rodu Bara. Sinje-modro nebo se zrcali tudi v blešku njih oči in izžareva notranjo zadovoljstvo. Najlepši dokaz, da ni sreča v pridobitvah modernega življenja, temveč v preprostosti srca.

(Konec prihodnjic)

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Umrl je dr. Mirko Rupel

V Mariboru je dne 20. okt. umrl, zadet od kapi, dr. Mirko Rupel. Pokojni profesor je bil doma iz Trsta, kjer se je rodil leta 1901. Uveljavil se je kot eden vodilnih slavistov v sedanjem času. Odločilno je sodeloval pri sestavi Slovenskega pravopisa v obeh zadnjih izdajah. Dolgo let je bil ravnatelj Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Dobro je poznal dobo slovenske protestantske književnosti in je o tem veliko napisal. Zelo se je trudil za nego lepe slovenščine in je vrsto let vodil jezikovne pogovore na ljubljanskem radiu. Uredil je izdajo izbranih spisov raznih starejših naših pesnikov in pisateljev. Z Ruplom smo zopet izgubili delovnega moža, ki je ljubil slovenščino in slovensko kulturo.

Dokončali so cesto bratstva in edinosti

Preteklo nedeljo je minister Rankovič izročil prometu zadnji odsek glavne jugoslovanske avtomobilske ceste, ki veže Ljubljano, Zagreb, Beograd, Skopje in dalje do Djevdjelije na grški meji. Dolga je nad tisoč km. Cesto so povečini gradile mladinske delovne brigade. Dela so trajala osem let, posebne težave so imeli skozi soteske v Srbiji in Makedoniji.

Dve smrtni žrtvi

italij. ekspedicije na Himalajo

Iz Katmanduja je prispela vest, da sta se le nekaj metrov od cilja smrtno ponesrečila dva člana italijanske ekspedicije, ki je hotela doseči vrh Lang-tang Himal v Himalajskem gorovju. Vrh je visok 7238 m in bi ga morali doseči že v prvi polovici oktobra. A slabe vremenske prilike so doseglo vrha zakasnila. Le nekaj metrov od vrha se je odtrgala ledena skala in pokopala pod seboj 26-letnega elektrotehnika Giorgia Rossija iz Milana in zdravnika ekspedicije, 27-letnega Cesarja Volanteja. Podrobnosti so še neznane.

Pravica do slovenskega imena

Slovenski občinski svetovavci dr. Sfiligoj, dr. Kacin in dr. Bratina so 21. t. m. stavili goriškemu občinskemu svetu važen predlog v zadevi slovenskih imen in priimkov.

Najprej navajajo določila Vesoljne izjave o človeških pravicah, ki se tičejo spoštovanja pravic človeške osebe in njene dostojanstva ter rabe imena; nato spominjajo na določila italijanske ustave o istih pravicah ter zlasti čl. 6., ki pravi: »Republika z ustreznimi določbami štiti jezikovne manjšine,« zaključujejo:

Dogaja se pa, da se matični urad goriške občine večkrat brani vpisati v rojstno knjigo slovenska imena, ki jih starši, italijanski državljani slovenskega jezika, hočejo dati svojim otrokom.

Isti matični urad in tudi anagrafski urad goriške občine rabita večkrat italijanski način pisanja za slovenska imena in se branijo rabiti izvirni slovenski način, ki je edino pravilen in točen, kakor je že večkrat razsodilo okrajno sodišče.

Kar zadeva slovenska imena, ki naj se dajo otrokom, se uradniki matičnega urada napačno sklicujejo na neko določbo 72. člena kr. odloka z dne 9. julija 1939 štev. 1238, medtem ko za priimke navajajo neutemeljeni povod, da jih ni mogoče točno zapisati, ker nimajo slovenskih črk. Nekdo je celo rekel, da bi kak Kitajec, ki bi prišel v Gorico, ne mogel zahtevati, da bi občina zanj rabila kitajske črke.

Nasproti takim neutemeljenim izgovorom, ki žalijo dostojanstvo italijanskih državljanov slovenskega jezika, katerim republika ustava, civilni zakonik in vesoljna izjava o človeških pravicah slovesno priznavajo in jamčijo nedotakljive

človeške pravice, enako socialno dostojanstvo in enakost pred zakonom, postavljamo neizbrisno resnico, da so italijanski državljani slovenskega jezika na tej zemlji, na kateri živijo več kot trinaest stoletij, polnopravni italijanski državljani in ne tuji.

V tem pogledu je treba omeniti tudi 12. člen vesoljne IZJAVE o človeških pravicah, ki pravi: Nihče ne sme samovoljno posegati v življenje nobene osebe, v njeno družino, v njeno stanovanje, v njena pisma niti ji ne sme kratiti časti in ugleda. Vsaka oseba ima pravico, da jo zakon štiti proti takim posegom in kratenju.

Zraven tega pa je dejstvo, da matični urad in občinski anagrafski urad spoštujeta, kadar hočeta, voljo staršev, ki hočejo dati svojim otrokom slovenska imena. Res je namreč, da so bodisi v Gorici bodisi v drugih občinah pokrajine številni primeri, ko so dali slovensko ime otrokom, čeprav ta imena niso vedno zapisana v izvirnem načinu.

Vendar pa matični urad in anagrafski urad rada jemljeta na piko državljane

slovenskega jezika in se branita zapisati slovenska imena, ki so jih izbrali in napovedali.

Branijo se tudi rabiti pri zapisovanju priimkov izvirni slovenski način.

Ker ne spoštujejo izvirnega načina zapisovanja z določenimi svojstvenimi znaki, izgubijo imena in priimki svoj pomen in dobijo drugega. Tudi izgovor postane čisto drugačen in večkrat nima smisla niti pomena.

Podpisani občinski svetovavci liste LIPA zato ugovarjajo proti takim diskriminacijam, ki kršijo najsvetejše človeške pravice, in stavijo naslednji predlog, ki naj bo v smislu 10. člena poslovnika postavljen na dnevni red prihodnje seje:

PREDLOG

Ker občinski svet v Gorici smatra, da je dajanje imen otrokom nedotakljiva človeška pravica in torej naravna neuničljiva pravica staršev, ki jo republika ustava in civilni zakonik priznava, jamčita in štiti, in glede na dejstvo, da so italijanski državljani slovenskega jezika na tej zemlji domačini in ne tuji, POZIVA matični urad in anagrafski urad goriške občine, da naj spoštujeta voljo staršev, ki hočejo dati svojim otrokom slovenska imena, in naj se držita natančnega načina pisave pri slovenskih imenih in priimkih.

Demokratski Slovenci in enotni nastopi

Iz Trsta smo prejeli sledeči dopis s prošnjo za objavo:

Neki politik se je v »Primorskem dnevniku« dne 20. oktobra poslužil imena »skromnih kmetov in delavcev iz Lonjerja« za napad na Skupno slovensko listo, ker je njen svetovavec dr. Simčič posredoval pri občinskem odborniku ing. Colauttiju za ureditev nekaterih nujnih zadev v Lonjerju in na Katinari. Kolikor nam je znano, je bil njegov nastop zelo uspešen, saj bo občina že v tem proračunskem letu izvedla šest od devetih zahtev, ki jih vsebuje spomenica »Iniciativnega odbora«. Skupna slovenska lista bo gotovo znala sama odgovoriti na ta napad. Njeni zastopniki so našemu dopisniku izjavili, da »Primorski dnevnik« ni nalič čistega vina svojim bravcem. Na sestanku, ki ga omenja, so govorili o obisku pri tržaškem županu. Zastopniki SSL so na sestanku v Lonjerju sprejeli obveznost, da bodo kot zastopniki ostalih organizacij predhodno seznanili pristojne oblasti o zahtevah Lonjercev. Ko so o tem sestanku poročali svojim organizacijam, je Skupna slovenska lista v smislu želje Lonjercev sklenila spremljati njihove zastopnike k županu. Občinski svetovavec dr. Simčič je zaradi županove odsotnosti govoril z odbornikom inž. Colauttijem, ki je v nadenornem razgovoru v prisotnosti dveh drugih odbornikov podrobno proučil spomenico in v okviru trenutnih finančnih možnosti občine povedal, katere zahteve bodo lahko rešene kmalu, in katere pozneje. Dr. Simčič je tudi sporočil, da bodo Lonjerji omenjene zahteve osebnostno prinesli županu, kamor jih bo spremljal skupno s svetovavci drugih strank. Ko se je župan že vrnil, so komunisti in socialisti obvestili dr. Simčiča, da bodo sprejeti pri inž. Colauttijem. Skupna slovenska lista jim je sporočila, da so njeni zastopniki v smislu dogovora pri inž. Colauttijem že bili. Zato nima smisla, da bi hodili še enkrat, pač so pripravljeni spremljati Lonjerce k županu in jih tam še enkrat podpreti. To je vsa resnica in

res ni mogoče razumeti, kako in v čem bi Skupna slovenska lista »odpovedala izpolnitve neke že sprejete obveznosti«. Velika laž je, da se »predstavnikom SSL vse od 1. 1945 ni sanjalo o lonjerskih potrebah«. Samo dr. Simčič je v zadnjih dveh letih štirikrat posredoval za cesto proti Bazovici in za druge lonjerske probleme.

Sicer pa vemo, kam pes tace moli. Komunisti se boje izolacije in bi radi za vsako ceno spravili pod svojo vprego druge skupine v tako imenovano ljudsko fronto. Ker sami ne morejo kot opozicija nič doseči, bi se radi poslužili drugih, nato pa njihove uspehe pripisati sebi. Pri Skupni slovenski listi so našemu dopisniku povedali, da SSL je za skupne nastope, kadar so ogrožene naše bistvene vrednote, ker so takšni nastopi izraz volje vseh Slovencev v Italiji. Toda izjaviti jih morajo zastopniki zgolj slovenskih organizacij. Nočejo biti orodje, s katerim bi si kovali italijanski komunisti ali drugi svoj politični kapital. To bi usodno škodovalo celotnemu boju za naše narodnostne pravice. Zato SSL načelno zavrača sodelovanje z neslovenskimi strankami razen v nujnih primerih, ko gre za dejansko obrambo demokratičnih vrednot. V takih primerih mora biti SSL vnaprej prepričana, da nimajo nastopajoče stranke svojih prikritih namenov in da bodo takšni nastopi resnično koristili stvari, za katero se zavzemajo. To se povsem strinja s programom Skupne slovenske liste, ki je izvajanje narodne, socialne, kulturne in gospodarske enakopravnosti Slovencev v Italiji. Strinja se tudi s stališčem katoličanov o sodelovanju z drugimi skupinami. Še pred kratkim ga je postavil papež Janez XXIII. v okrožnici »Mater et Magistra«. Je dovolj široko, hkrati pa opozarja, da katoličani pri tem nikakor ne smejo odjenjati od verskih in moralnih načel. Glasi se: »Katoličani pri gospodarskem in socialnem (ter seveda tudi političnem, op. dop.) delu pogosto prihajajo v stik z ljudmi, ki imajo drugačne

»Roke nad mestom« (Le mani sulla città)

Na zadnjem beneškem festivalu je ta film prejel najvišjo nagrado: zlatega leva in to po soglasni razsodbi žirije, kar se redko dogaja. Občinstvo v dvorani pa ni enako soglasno sprejelo te razsodbe ter so mnogi ob podelitvi nagrade na vso moč žvižgali. Sedaj, ko smo lahko gledali ta film na naših platnih, razumemo, zakaj so se nekateri ob tem delu spotaknili.

Režiser Francesco Rosi je že s svojimi prejšnjimi filmskimi stvaritvami »I magliari«, »La sfida« in »Salvatore Giuliano« (posebno s tem zadnjim) pokazal, da mu je najbolj pri srcu socialni problem v Italiji. V filmu »Roke nad mestom« je to svojo težnjo še bolj poudaril; šel je še dalje v svojem obsojanju krivice. pokazal je, kaj se skriva za lepimi besedami; pokazal je v pravi luči tiste, ki bi morali biti predstavniki in zagovorniki mesta: občinske svetovavce, župane in razne druge uradnike, ki »vneto opravljajo svojo dolžnost«. Ni čuda torej, če so mnogi z nejevoljo sprejeli ta pogumen film, ki se ne boji segati za kulise in prikazati to, kar sicer že vsi poznamo, a sprejemamo kot nekaj logičnega in naravnega. »Roke nad mestom« ni film z neko vsebino; Rosi je povzel zamisel po nekem dogodku, ki naj bi se pripetil v Neaplju; zid neke stare stavbe se porušil in dve osebi najdeta smrt. Iz te ideje je režiser potem razvil snov in brezobzirno segel v krog starih, ki jih meščani izvolijo za svoje predstavnike in ki svoj položaj izrabijo samo za to, da lahko dosežejo čim večje bogastvo. Ne vodi jih nikak idealizem, niti nobena politična ideja, temveč samo stremljenje za čim večjim pridobivanjem denarja. Primer takega človeka je v filmu gradbeni podjetnik Nottola, ki hoče postati občinski svetnik, samo da bo potem imel večji vpliv in lahko po mili volji razpolagal z zemljiščem. Niso vsi taki: med njimi so tudi nekateri idealisti, ki jim je malo in nimajo moči. Zato je že v začetku razvidno, da bodo zmagali močnejši in številnejši, kar se tudi zgodi. Konec je pesimističen in Rosi hoče pokazati, da ostane stanje takšno, kakršno je in da ga je nemogoče spremeniti.

Med igravci nastopata v filmu samo Rod Stejger, ki mojstrsko upodobi lik mogočnega gradbenega podjetja, in Salvo Randone v vlogi novo izvoljenega župana. Vsi ostali so nepoklicni igravci. Glasbeno spremljavo je pripravil Piero Piccioni.

Zaradi svoje težke vsebine in problematične snovi se film priporoča samo odraslim.

Mira

življenjske nazore. V tem primeru naj katoličani skrbno pazijo, da ostanejo sami sebi zvesti. Naj se ne spuščajo v populistične sporazume, ki bi v čem škodovali veri in pravosti. Obenem pa naj nazore drugih presojaajo z dolžno dobrohotnostjo. Ne smejo v vsem gledati le na svoje koristi in naj bodo pripravljeni zvesto sodelovati pri vsem, kar je po svoji naravi dobro ali more voditi k dobremu. Če pa morda v kaki zadevi kaj ukaže cerkevna oblast, se morajo seveda katoličani brez odlašanja ravnati po taki odločbi. Cerkev ima namreč pravico in dolžnost, ne le varovati načela vere in pravosti, ampak tudi avtoritativno odločati, ko gre za izvedbo teh načel. In stališče Cerkev do komunizma in marksizma je vsem dovolj znano.

N.I.

Radio Trst A

Sporod od 27. okt. do 2. novembra

Nedelja, 27. okt.: 9.30 Slovenski zbori. — 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Zabe«. — 12.00 Slovenska nabožna pesem. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi. — 18.00 Radijska novela: Elemire Zolla: »Volčji maček«. — 21.00 Iz slovenske folklore: »Kralj Matjaž pej tem počiva«.

Ponedeljek, 28. okt.: 12.15 Iz slovenske folkore: »Kralj Matjaž pej tem počiva«. — 19.15 Radijska univerza: Sveta brata Ciril in Metod: (4) msgr. Jožje Skerl: »Življenjska pot Cirila in Metoda«. — 21.00 Modest Mussorgsky: Soročinski sejem, opera v treh dejanjih.

Torek, 29. okt.: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi. — 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 18.30 Italijanska sodobna simfonična glasba - Valentino Bucchi: Pesmi za umrlim Zveličarjem. — 19.15 Pisani balončki. — 21.00 Znameniti gorniki v Julijskih Alpah: (16) »Reševavci v gorah«.

Sreda, 30. okt.: 11.45 Folklorni mozaik. — 12.15 Brali smo za vas. — 13.30 Pol stolca melodij. — 19.00 Pevski zbori Julijske Benečije in Furlanije. Zbor »Tita Birchebner« iz Tapogliana. — 19.15 Higiena in zdravje. — 20.30 »Kakor listje v vetru«, drama v štirih dejanjih.

Četrtek, 31. okt.: 12.15 Znameniti gorniki v Julijskih Alpah: (16) »Reševavci v gorah«. — 18.30 Glasba v sodobni družbi - 4. oddaja. — 19.15 »Potovanje na mesec«, dramatisirana zgodba. — 21.00 Simfonični koncert.

Petek, 1. nov.: 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Kako je Majcena našla svoj mir«. — 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 15.30 Koncert operne glasbe. — 17.00 Novele in črtice: Ivan Cankar: »Njena podoba«. — 17.15 Skladatelj Julijske Benečije in Furlanije. — 18.10 Alessandro Stradella: Suzana, oratorij za soliste, zbor in orkester. — 19.15 Iz pesniških gajev: »Vsesvetske pesmi«. — 19.30 Slovenske zborovske skladbe. — 20.30 Gospodarstvo in delo. — 21.00 »Požrlo jih je morje«, tragedija v enem dejanju. — 22.10 Luigi Cherubini: Requiem v c-molu.

Sobota, 2. nov.: 12.15 Franc Orožen: »V sencih cipres«. — 14.40 Črnske duhovne pesmi. — 15.30 »Zločin in kazens«, drama v treh dejanjih. — 17.20 II. vatikanski koncil. Poročila in komentarji o vesoljnem cerkvenem zboru. — 19.15 Družinski zbornik. — 20.45 Alojzij Mav: Requiem. Poje moški zbor iz Sv. Križa pri Trstu. — 21.00 Iz slovenske folkore: »Zvonovi lepo pojejo, na britof mene vabijo«.

Jugoslovanska mislija se je vrnila iz Longarona

V nedeljo je odpotovala iz Longarona jugoslovanska mislija, katero je vodil dr. Milčinski. Zadržali so se na kraju strašne katastrofe teden dni in bili neprestano, noč in dan, na delu. Pomagali so povsod in identificirali 300 trupel. Ob odhodu se jim je za nesebično in požrtvovalno delo zahvalil prefekt iz Belluna.

Zabava ga

»Zakaj razbijaš po čebrčku?« vpraša mama svojega sinčka.

»Petruku delam kratek čas.«

»Kje pa je?«

»Pod čebrčkom!«

1372

Ob dvajsetletnici

(Iz zapiskov zareskega župnika)

18. 9. 1943 - V jutro so fantje in moške od 18. do 45. leta odhajali v Ajdovščino, da nato odkorakajo na fronto. Spremljal sem jih do konca vasi in tam sem jim segel, nekaterim poslednjič, v roko: »Bog z vami, fantje moji!« Italija nam jih je bila nasilno vzela, a ostali so živi in večina se jih je že vrnila domov: zdaj jih bo domovina pokončala! Vsakdo, ki v tej poslednji uri vojne pade pri Gorici, je naš, je naše gore list! Smrtna kosa zdaj kosi izključno našega vrta cvetje!

Odprl sem radio. Novice so kar dobre: Rusi napredujejo, Jugoslovani so zavzeli Split in Sušak, angleška VIII. armada, ki prodira iz Kalabrije navzgor, se je večeraj združila s V., ki se bori pri Salerno. Južna Italija je tako osvobodena. A v duši so mi vstajala vprašanja: Le zakaj se Angleži ne izkrcajo iz Barija v Split? Zakaj ne pri-skočijo na pomoč Jugoslovanom, ki krvavo rabijo tankov in avionov? In zatrepetal

sem ob misli: Naši nočejo tuje pomoči! Na lastno roko si hočejo osvoboditi deželo, da bi potem edini zladavali v njej! Jugoslovanski vladi v Londonu in kralju Petru bo odzvonilo. A to bo stalo grozno ceno, krvave žrtve: naše moške! Veličastneje bo tako, tehtalo bo pri zeleni mizi, a za ceno naše krvi!

Popoldne sem obiskal ranjence v skriljski bolnici. Posebno sem se pomudil pri svojem faranu Slavku. Rana v kolku se zdravljalo dobro. Poln mladega navdušenja je in pravi, da se čimprej vrne na fronto. Na postelji v kotu je ležal 20-letni Silvester Legiša iz Slivnega pri Sempolaju. Pravkar je bil izdihnil. Odnegli smo ga na pokopališče. Ko smo ga pogrebali, je ob meni hlipala pokojnikova sestra: »Zvečer grem na fronto. Naj umrjem še jaz!« Moje tolažilne besede niso uspele izmiriti njenega krčevitega joka.

Pogled na sveže rane, jok nad padlimi, zaton mladih idealov, trepet za vojskujočimi se na fronti — vse to me je navdajalo z neizrazljivo bolečino. Moj Bog, nikar nas ne zapusti!

19. 9. 1943 - Nedelja. K obhajilni mizi so pristopile cele vrste mož in fantov: sami

povratniki od vojakov, ki jih še niso poslali na fronto. Nekateri so prehodili peš do 300 km. Ljubko in Milan sta hodila kar devet dni od Peschiere do doma, v vednem strahu, da ne padeta Nemcem v roke. Italijansko ljudstvo jim je zelo pomagalo: nudilo jim je hrano in prenočišče, opozarjalo na kraje, kjer so Nemci lovili demobilizirance: slične kraje so obšli peš v velikem loku, nato so se spet stisnili na kamion ali na vlak in previdno potovali dalje. Vsi so Italijanom srčno hvaležni za pomoč.

Šesta popoldne je odbila. Močno trkanje na vrata. Vstopi vaški načelnik Konstantin, potan in prepaden. »Prinašam strašne novice. Nemci so v Prvačini. Novi most v Dornberku je popoldne zletel v zrak. Naši so ga razstrelili. Pri Vrtovinu me je dohitel Božo Marjanov, ki je nosil nujna poročila na poveljstvo v Vrtovin. V vsej naglici mi je zaupal, da so naši davi trčili na Nemce v Volčji dragi. Nemci so prodirali, podprti z osmimi tanki, in so nenaodoma odprli besen ogenj na naše, ki se niso takoj znašli in so se razbežali na vse strani. Nalog imajo, naj se v skrajni nevarnosti umaknejo v Čaven. Volčja draga gori.«

Deveta v noč. Vstopi Rudinova Marija: »Rudi je pribežal s fronte. Pri Andrejevih je!« Nemudoma sem odhitel k Andrejevim. V skrbno zastrti sobi sem našel domače skupno s tremi pribežniki, med njimi Rudija. Razhajkanci so bili prepadeni, zbegani in skrajno zmučeni. Pripovedovali so: »Včeraj jutraj smo odšli z doma v Ajdovščino. Zvečer so nas z vlakom odpeljali v Prvačino. Spali smo na prostem. Dopovedovali so nam, da nam prihaja na pomoč štiri sto Dalmatincev. V duhu smo že gledali sloke orjaške velikane, neustrašne bojevnike, odposlance bratskih jugoslovanskih narodov. Pa kako smo bili davi poparjeni, ko so iz težko pričakovanega vlaka poskakali — Ajdovci in drugi naši gornjevavski znanci! No, popili smo kapljavo kave in odkorakali proti Volčji dragi. Krenili smo na desno in že je naš poveljnik, 21-letni mladenič, zaukazal: »Zavzemite položaje!« Nekje pred nami so regljale strojnice. Zdadaj je prihrumelo osem nemških tankov, ki so besno sipali ogenj na vse strani. Z višin smo streljali nanje: s puškami na tanke. Pa so nas oplazili s težkimi strojnimi in nas začeli obkroževati. Naše vrste so se tedaj zamajale, srečno smo se prebili in zdaj

smo tu. Kaj naj zdaj storimo?« — »V brezupni boj se ne boste vračali, pa tudi doma ne boste smeli ostati; postreljivo vas kot pobečlice. Izdan je ukaz, naj se beguni zatečejo v Čaven. Doma se prespite, jutrišnji dogodki pokažejo, kam potem.« Globoko presunjen sem se vrnil domov. So se rešili vsi moji župljani? Koga ne bo več nazaj? Ta borba je nekaj blaznega, nezaslišana norost! Boriti se brez vodstva, brez bojnega načrta, brez orožja, s puškami proti tankom, s pestmi proti jeklu! Ob misli na to blazno početje mi je neznosna grenkoba zalila notranjost in bilo mi je, kot bi mi na uho donela prerokova grožnja: »Glej, Gospodov dan prihaja, pogumen, poln srda in togote, da spremeni deželo v puščavo, da iztrebi nje-ne grešnike iz nje!« (Iz 13, 9)

20. 9. 1943 - Bliskovito se širijo novice o porazu pri Volčji dragi. Skozi okno slišim razburjeno govorčenje. Zenski glas: »Tudi Jernej Gojačev je pribežal s fronte, brez puške in brez suknjiča. Kar v rokavcih!« — »Pa tako vroč je bil za pohod na Gorico! Zdad ne bo več drugih naganjal na fronto!«

Za sinočne razhajkance nihče ne ve.

(se nadaljuje)

GORIŠKE NOVICE

MISIJSKA NEDELJA V GORICI

Lepa in sončna je bila letošnja misijonska nedelja v našem mestu. To je še bolj pripomoglo k prazničnemu razpoloženju in živemu doživljanju dneva, posvečenega misijonom in njihovem delovanju v daljnih deželah. Po vseh cerkvah so bili govori o misijonih, na cerkvenih vratih pa nabirke zanje. Izšla je posebna številka »Misijonska nedelja«, ki vsako leto znova seznaja naše ljudi z najvažnejšimi novicami iz misijonskih dežel in vzbudi navdušenje in zanimanje za misijone. List je letos izredno bogat in zanimiv in prinaša tudi lepe in svojevrsne slike iz misijonskih dežel.

Popoldne ob 3^h je bila v cerkvi svetega Ignacija na Travniku običajna misijonska pridiga. Starejši se še spominjamo, kako smo pred vojno to nedeljo hodili na Kostanjevico. Cerkev je bila vedno premajhna, toliko goriških vernikov se je za to priliko zbralo v cerkvi na Kostanjevici. In danes? Goriški verniki niti klopi niso napolnili.

Pridigo je imel že priznani govornik g. Jože Jurak. Lepo nam je razložil pomen misijonskega delovanja v zaledju. Njegove navdušene besede so v vseh zapustile nepozabne vtise. Govoru so sledile litanije z odpevi pred izpostavljenim Najsvetejšim in pa blagoslov.

Po tej končani cerkveni slovesnosti se je vršila v Katoliškem domu še zunanja proslava. Lepa dvorana se je napolnila z našimi ljudmi iz mesta in podeželja. Nedelja je bila nadvse primerna za lep sprehod pod oboki že orumenelih kostanjev do Katoliškega doma.

V atriju nas je presenetila nadvse zanimiva razstava domačih del, izdelanih na otoku Madagaskarju in katere je poslal misijonar Stanta, ki tam deluje. Izdelki so bili res lepi in umetniški in bi delali čast vsaki hiši. Izkupiček teh del, ki so bila vsa naprodaj, je šel za misijon patra Stanta v Betokli. Prav bi bilo, da bi to lepo razstavo videl tudi širši krog Goričanov in da bi jo razstavili še kje v središču mesta.

V Domu se je kmalu začela misijonska proslava. G. dr. Humar je najprej pozdravil občinstvo in goste ter razložil spored proslave. Videli smo nato zanimiv film iz hongkongoškega življenja, ki ga je prinesel misijonar Stanko Pavlin. Njegova in nas vseh srčna želja, da bi to nedeljo še preživel med nami, se ni izpolnila. Zapustil nam je le svoje besede, ki smo jih slišali v verski oddaji tržaškega radia opopolndne, in pa film iz življenja, ki je njemu postal že domače in kjer on deluje z vso vnemo in gorečnostjo.

Preostali spored prireditve pa je obsegal zborni deklamatorij in pa igro Filipa Terčelja »Luč«. Ta spevoigra je bila za letošnje misijonsko nedeljo nadvse primerna, ko praznujemo 1100 letnico prihoda svetih bratov Cirila in Metoda med naše prednike Slovence. Igro je režiral poštvovalni g. Maks Komac, pevske vloške pa je naučila in tudi na klavir spremljala gđ. prof. Lojzka Bratuževa. Z igro smo bili vsi zelo zadovoljni. Še nikdar se ni akustika dvorane tako izkazala kot pri tej prireditvi. Popravila, ki so jih v zadnjem času izvršili na odru, so bila res proti vsemu pričakovanju učinkovita. Vsi igralci zaslužijo pohvalo! Zbor mladenk, ljubka slovanska deklica Ljubinka, nje slepi oče, goslar Mirigoj in Ljubiničin zaročenec, kakor tudi sveta brata Ciril in Metod, ki nazadnje nastopita na odru.

Vsa prireditve je potekla nepriljudno domače in prijetno razpoloženje je še množil izredno bogat srečolov v prid misijonom. Skoro vsi so obloženi z dobrotami veselo odhajali na svoje domove, ko so na nebu že zablestele prve zvezde.

S seje pokrajinskega sveta

Pretekli teden se je sestal goriški pokrajinski svet. Ta seja je bila zelo važna, ker so na njej razpravljali o tržiškem pristanišču. Odbornik Vezil je poročal o izidu ministrskega predloga, da se tržiško pristanišče uvrsti v prvi razred druge kategorije. Tako se je končno ugodno rešil dolgoletni spor med pokrajinsko upravo in državo. Pristanišča prve kategorije v celoti vzdržuje država, kakor na primer tržaško, pristanišče druge kategorije pa vzdržujejo delno država in delno krajevne ustanove.

Predsednik dr. Chientarolli se je nadalje spomnil žrtve katastrofe v Vajontu

in odbor je sklenil, da bo pokrajinska uprava dala na razpolago 12 prostorov v otroških zavodih za preostale otroke iz Longarona. Odobrili so še najeta posojila v znesku 299 milijonov lir za kritje primanjkljaja.

Podražitev mleka

Kakor že pred časom v Trstu, tako so tudi v Gorici te dni povišali cene mleku. V prosti prodaji stane sedaj 90 lir liter, v zapečatenih steklenicah pa 100 lir. Če bi pri tem ostalo, bi bili lahko še srečni, a vedno večje pomanjkanje delovnih moči na kmetih bo prineslo še druge posledice, ki bodo zlasti delavni in srednji sloj obremenile z novimi izdatki.

Zahteve tekstilnih delavcev

Sindikati tekstilnih delavcev zahtevajo od delodajalcev obnovo vsedržavne delovne pogodbe. Delavke zahtevajo 20 odstotno zvišanje mezd, novo ureditev delavskih kvalifikacij, razpis referendumov in uvedbo skrajšanega delovnega urnika. Delavke naj bi delale samo 40 ur na teden in bile ob sobotah proste. Prav tako zahtevajo sindikati, naj bi se zvišala plača uradnikom za 20 od sto in uvedla 14. plača ter delovni čas skrajšal na 40 ur (5 delovnih dni).

Dekret

o stalni zaporu pekarn ob nedeljah

Prefektura je izdala dekret o stalni zaporu pekarn ob nedeljah. Doslej je bil ta odlok le začasnega značaja. Dekret bo kmalu objavljen in ga bodo morali upoštevati v vseh občinah goriške pokrajine. Izvzete pa bodo nedelje pred večjimi

TRŽAŠKE NOVICE

Demonstracije

in protidemonstracije v Trstu

Pretekli teden je bil Trst ponovno prizorišče raznih demonstracij srednješolske mladine, ki so bile vse političnega izvora. Demonstrirali so najprej fašistično navdahnjeni mladinci, ki so bili nevoljni zato, ker so se demokraciji povezali s socialisti in tako mogli sprejeti občinski in pokrajinski proračun. Kot je že v navadi, so se te demonstracije fašistične mladine končale s klici zoper Slovence. V odgovor so levičarji prav tako organizirali svoje protidemonstracije. Da ni prišlo do hujšega, je poskrbela policija, ki je oboje demonstrante ločila, predno so trčili skupaj.

Odmev teh demonstracij je prišel do občinskega sveta, kjer je na seji dne 21. oktobra občinski svetovavec SSL dr. Simčič vložil naslednjo interpelacijo:

Gospod župan!

Moja interpelacija se nanaša na demonstracije, ki so bile pretekle dni v našem mestu. Eno izmed teh smo tudi mi imeli priložnost poslušati s svojih sedežev. Demonstracije ne povzročajo zaskrbljenosti zaradi števila udeležencev, pač pa zaradi njihovega fašističnega in rasističnega značaja. Vsakokrat ko se ekstremistični mladinci, primerno fanatizirani v svojih organizacijah, — ki bi jih pametna vlada morala prepovedati — podajo na ulice, se njihov bes, njihovo ostudno in prostaško kričanje redno obrne proti slovenskemu prebivalstvu. In tako je bilo tudi tokrat. Zares žalostno je dejstvo, da moramo 18 let po končani vojni in po zlomu fašizma in nacizma še vedno biti priča demonstracijam tako izrazito fašističnega značaja.

Vprašam zaradi tega gospoda župana, če se mu ne zdi primerno, da intervenira pri vladnem generalnem komisarju in pri policijskih oblasteh, da v bodočnosti preprečijo podobne demonstracije rasistične nestrpnosti.

Pomanjkanje sladkorja

Pred dnevi je marsikatera gospodinja obstala, ker ji v trgovini niso mogli dati tako količino sladkorja, kot je sicer želela.

Med veletrgovci v mestu krožijo vesti,

Zanimanje senatorja Vallaurija za slovenske šole

V torek 15. t. m. je demokristjanski senator inž. Ettore Vallauri stavil ministroma za prosveto in za zunanje zadeve sledeče pismo vprašanje:

Podpisani si dovoljuje vprašati ministra za prosveto in ministra za zunanje zadeve, kateri vzroki zavlačujejo izdajo pravilnika za izvršitev zakona št. 1012 z dne 19. julija 1961, zlasti pa zakaj se še ni objavil predsedniški odlok z dne 30. marca 1962, ki določuje način za izvršitev 9. člena navedenega zakona.

Prosim za pismeni odgovor.

prazniki, kakor božič, novo leto, velika noč in 15. avgust,

Memorial M. Filej

Sportno združenje Olympia organizira, kot je bilo že obljubljeno, lahkoatletsko tekmovanje za pokal M. Filej. Danes sporočamo, da se bo tekmovanje vršilo na Solskem stadionu na Rojcah (Campagnuzza). Tekmovavci naj se zberejo tam v nedeljo 27. t. m. ob 9^a dopoldne. S seboj naj prinesejo copate in kratke hlače.

Program bo tale: ob 9,30: tek na 80 m (mlajši) in na 100 m (starejši); ob 10^a: skoki (višina, daljjava, s palico); ob 10,45 meti (krogla, disk, kopje); ob 11,30: štafeta 4x100 m in druge discipline.

Pokal bo dobil tisti, ki bo v treh disciplinah (tek, skok, met) dobil največ točk. Prvi trije iz vsake skupine bodo nagrajeni z medaljami.

Sporočamo tudi, da bo v mesecu novembru tekmovanje v namiznem tenisu in v odbojki.

V NEDELJO 27. OKTOBRA BO
OB 20. URI V ŽUPNIJSKI DVORANI
V DOBERDOBU

VEČER POSVEČEN

MISIJONOM

z bogatim SREČOLOVOM. Vabljeni!

— Pogoji so sledeči:

1. Sodelujejo lahko — tudi z več pevkami — Slovenci stalno bivaajoči v Italiji predvsem oni s Tržaškega, Goriškega in Beneške Slovenije.

2. Pesmi morajo biti opremljene z nazivom, besedilom in harmonizacijo.

3. Udeleženci tega razpisa naj pošljejo svoje prispevke, označene s psevdonimom, v zaprti kuverti. Poleg tega v drugi zaprti kuverti, na kateri je psevdonim, pa naj navedejo svoj točen naslov.

4. Pošiljke, vsebujoče popevke, morajo biti naslovljene na: Prosvetno društvo Barkovlje, Trst, ul. Cerreto 12.

5. Izbrane popevke bodo objavljene v časopisu, medtem ko odklonjenih ne bomo vračali.

6. Zadnji rok za predložitev prispevkov s popevkami je 20. december 1963, upoštevajoč datum poštnega pečata.

7. Prispele popevke bo pregledala in izbrala posebna žirija in tri najboljše po vrstnem redu bodo nagrajene.

8. Naziv naše prireditve je: II. revija slovenskih popevk »Trst '64«.

Vsi, ki želijo sodelovati pri tej reviji so vabljeni, da prispevajo svoj delež.

*

PEVCI IN PEVKE, solisti in skupine (dueti, terceti, kvarteti), ki želijo nastopati prihodnje leto na II. REVII SLOVENSkih POPEVK »TRST '64«, pošljite svoje prijave s točnim naslovom do 20.

SKUPNA PROSLAVA V TRSTU

V nedeljo 27. t. m. imajo verske in druge slovenske katoliške organizacije svojo skupno proslavo za praznik Kristusa Kralja:

Ob 4^a popoldne — cerkveni del v rojanski cerkvi; govori g. Jože Jurak iz Gorice;

ob 5^a — kulturnoorganizacijski del proslave v Marijinem domu v Rojanu; pozdrav v pesmi, nagovor zastopnika vseh organiziranih katoličanov v Trstu in dramski prikaz študentovskega življenja v 5 slikah LUC Z GORA (igra rojanska igralska skupina).

Prijazno vabljeni, zlasti članice mladinskih katoliških organizacij!

VOĐSTVO

OBVESTILA

TEČAJ ZA ORGANISTE IN PEVOVODJE. V okviru Zveze cerkvenih pevskih zborov 30. novembra pevovodski tečaj s sledečimi predmeti: zborovska korepeticija, fiziologija, pravorečje, dirigiranje in liturgija.

Tečaj bo v Trstu, ul. Donizetti 3 v dnevih 3. novembra ob 18^a ter 4., 5., 12., 13. in 14. novembra ob 20. uri.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Zaradi praznika vseh svetnikov bo prihodnja številka KG izšla v sredo 30. t. m. namesto v četrtek 31.

Zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli objaviti raznih dopisov. Pridejo na vrsto v prihodnji številki. Dopisnike, zlasti s Tržaškega, prosimo, naj pošiljajo dopise do časa, sicer ne morejo priti na vrsto.

Neljuba pomota

Skupina turistov si v vročem poletnem popoldnevu ogleduje neki rimski spomenik.

Priletel gospod pošepeta zaupno na uho osebi, ki je hodila pred njim: »Poglejte to stvarco v tesnih hlačah in moški srjci. Kaj je fant ali dekle?«

»To je dekle, ni dvoma, saj je vendar moja hči.«

»Oprostite, gospod, nisem mislil, da ste njen oče.«

»Saj tudi nisem,« odgovori ogovorjena oseba v hlačah, »jaz sem njeina mati.«

DAROV

Za Katoliški dom: N. N. družbenica 10.000; N. N. 1.000; Karolina Budal 1.000; N. N. 1.000; Marica Sardoč 2.000; Marijina družba 12.000; A. Z. 3.000; N. N. v hvalen spomin na pok. Stanka Staniča za velike dobrote 15.000; N. N. 20.000.

Vsem dobrotnikom naj Bog povrne. Zanje se vsako prvo soboto v mesecu daruje sv. maša.

decembra t. l. na naslov: Prosvetno društvo Barkovlje, Trst, ul. Cerreto, 12. Pravčasno boste povabljeni na preizkušnjo pred posebno komisijo.

Kriza na pevske polju?

Zbor »Gallus« se mora ohraniti, tako je pisal Prim. dnevnik. Ali kako? S svojimi desetim pevci, s katerimi je nastopil na »uspelem« otvoritvenem večeru titovskega kluba, se menda res ne more ponašati. Vemo sicer, da je v tem sedaj precej skromnem ansamblu nekaj dobrih sil. Dobro bi bilo, da bi te pevske sile nadaljevale s pejem, ali nele na raznih AFZ prireditvah in podobnih slavlju, ampak da bi res delovale za našo slovensko kulturo, ki sloni na naši lepi in vekoviti tradiciji katoliške vere, narodnosti in demokratičnosti, ne pa na marksizmu in ateizmu.

Statistika o našem mestu

Kakor je menda mnogim znano, je naše mesto razdeljeno v šest okrajev: Sv. Vid, Staro mesto, Novo mesto, Nova mitnica, Stara mitnica in Sv. Jakob. Okolica pa na Skedenj, Sv. Ano, Farned, Sv. Ivan, Rojan in Barkovlje. Pod našo tržaško občino spadajo še Bazovica, Padriče, Gropada, Trebče, Opčine, Bane, Prosek-Kontovel in Sv. Križ. Tu prebiva 274 tisoč prebivalcev. Porok je bilo v celi tržaški občini l. 1957 samo 1680, leta 1962 pa 1957. Rojstev pa 2700 leta 1957, 2982 l. 1962. Umrlo je 3280 oseb leta 1957, lani pa kar 3435. Porok je bilo največ pri Sv. Vidu, kar 211, v Skednju pa 187, na zadnjem mestu sta Rojan in Staro mesto.

Marijina družba v Trstu
ulica Risorta 3

ponovi
v nedeljo 27. oktobra lepo misijonsko
igro v treh slikah

T U J E C

Začetek ob 19. uri.

Vabljeni!

Za misijone nabrali ob poroki Slavka Kosiča 2.015 lir.

Za Alojzijeve: Udeležence duhovnih vaj v Trstu 2.000; družina Bavdaž 3.000; Pavlin 1.000; N. N. 2.000; romarji v Mantovo 2.000; A. Toroš 3.000; M. Z. 3.000; N. N. 1.000; družbenica iz Trsta 10.000 lir.

Bog povrne vsem dobrotnikom!

Za Zavod sv. Družine: M. Z., Gorica 3.000; družbenica iz Trsta 10.000; N. N. 1.000; N. N. 5.000; Standrež: v denarju 21.150 lir, 795 kg krompirja, 20 kg zelja, 21 kg koruze; gđ. Komjanc 1.000; B. L. 5.000 lir.

Vsem plemenitim dobrotnikom naj dobri Bog tisočero povrne!

ZAHVALA

Po dolgi bolezni je zaspala v Gospodu v starosti 88 let naša draga mati

Maria Grgič

Vsem, ki so z nami žalovali in se udeležili pogreba, se toplo zahvaljujeta

sinova Stanko in Just z družinama
Padriče 43

16. oktobra 1963

Dr. VRTOVEC JOŽE (jr.)

specialist
za ustne in zobne bolezni
asistent
na zobozdravniški univerzitetni kliniki
v Padovi
TRST ul. Mercadante 1/I
vogal ul. Carducci-ul. Milano
tel. 68349

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici